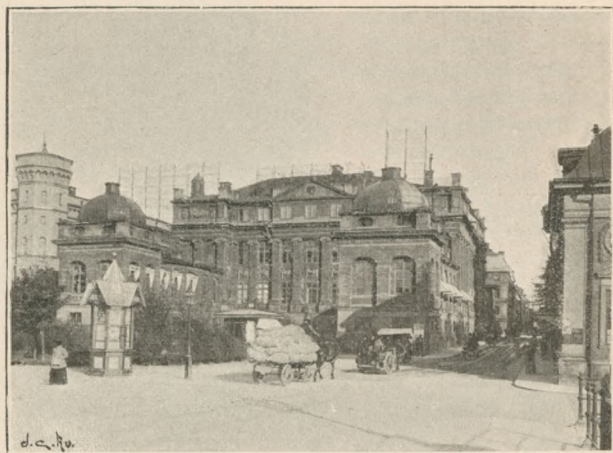

förestående utvidgning af den trånga, lifligt trafikerade Myntgatan kommer att medföra dess rifning — ett nytt kanslihus kommer att uppföras vid Slottsbackens öfre del midt emot slottet.

Rådhuset, sedt från Vasabron.

Snedt emot kanslihuset ligger försäkringsbolaget *Skandias* i florentisk stil hållna byggnad — af Isæus, från 1880-talet. Myntgatans norra sida upptages af poliskammarrens lokaler, nedanför hvilka ligger cellfängelset med en af två torn prydd fasad nedåt strömmen, och af *Rådhuset*.

Det sistnämnda — för detta Bondeska palatset, ett verk af arkitekten Jean de la Vallée — utgör ett synnerligen smakfullt prof på 1600-talets italienska byggnadsstil, sådan denna tillämpades af i Sverige verksamma byggkonstnärer. Det har visserligen under tidernas lopp blifvit illa åtgånget genom brand och förlorat större delen af sin dekorativa utstyrsel. Stilfull, värdig och elegant är byggnaden dock allt fortfarande, och det vore en *stor* förlust för Stockholm, om den skulle jämnas med jorden, så som föreslaget är.

Bredvid Rådhuset ligger det i rik barockstil hållna *Ridarhuset*, efter hvilket torget där framför har sitt namn. Det började uppföras år 1643 och stod färdigt 1680, ritningarna

voro uppgjorda af Simon de la Vallée — den äldre af de båda arkitekterna med detta tillnamn — men de blefvo under arbetets gång betydligt förändrade. Jean de la Vallée, som fullbordade bygget, är upphofsman till byggnadens svängda tak med dess statyer, obelisker, glober och andra prydnader i 1600-talssmak.

Riddarhuset har varit skådeplats för ridderskapets och adelns riksdagssessioner från år 1680 ända till 1865, då den nya riksdagsordningen infördes. Sedan dess ha adelsmötena samt en och annan kongress — bland andra orientalistkongressen 1889 — haft sina sammanträden där.

Riddarhussalens väggar äro fyllda af de svenska grefliga, friherrliga och adliga släkternas vapensköldar med vasavapnet i fonden. Taket upptages af en väldig, under tidernas lopp

Riddarhuset.

betydligt blekt och svartnad plafondmålning af Ehrenstrahl med allegoriskt ämne: »Sveriges förhärlikande». Såväl salen som trappuppgången saknar sin dekorativa utsirning. I sekreta utskottets och riddarhusdirektionens lokaler ses porträtt i olja af riksdagens riksmarskalkar från 1627 till 1865.

Riddarhusets gård fick ej förr än ganska nyligen ett

värdigt utseende — där var intill dess hyrkuskverk och materialbodur. För omkring 25 år sedan planerades platsen och planterades där träd samt uppfördes de båda paviljongerna i hörnen i en stil, öfverensstämmande med hufvudbyggnadens. Platsens midt prydes af *Axel Oxenstjernas staty*, modellerad af John Börjeson och rest år 1890 af svenska adeln till åminnelse af dess främste medlem och af Sveriges främste statsman.

Framför Riddarhusets fasad åt Riddarhustorget restes år 1774 — också af ridderskapet och adeln — *Gustaf Vasas staty*, modellerad af Larcheveque. Det var den första staty, som restes i någon svensk stad.

Med Riddarhustorget är förenadt minnet af mordet på Axel von Fersen, hvilket här ägde rum den 20 juli 1810, utan att myndigheterna eller den strax bredvid platsen för våldsdådet uppställda militären sökte hindra detsamma.

Riddarholmen.

Öfver det smala vattendrag, som skiljer Riddarholmen från stadsholmen, leder från Riddarhustorget en bro af järn fram till Riddarholmstorget. Strax på andra sidan bron reser sig *Riddarholmskyrkan*, ett af hufvudstadens förnämsta historiska byggnadsminnen.

Kyrkan — näst Storkyrkan den äldsta tempelbyggnad i Stockholm — grundlades af konung Magnus Ladulås omkring år 1280 och tillhörde liksom hela holmen — »Gråmunkeholmen», som den ofta kallades, »Kedjeskär» var eljes dess gamla namn — det af samme konung därstädes instiftade franciskanerklostret. Johan den tredje ombyggde det efter reformationen betydligt förfallna templet, delvis med användande af de gamla murarna. Såväl koret som kyrkans nuvarande stentorn — men ej den nuvarande spiran — tillkommo då. Sedermera tillbyggdes grafkoren utefter kyrkans längskepp i ganska omvexlande stilar — det först diffogade koret var det Gustavianska — från 1630-talet —, det nyaste är det Bernadotteska, bygdt af Scholander på 1850-talet. Mest i ögonen fallande är Karolinska grafkoret — af Nikodemus Tessin den